

Bilans płatniczy Polski: powrót deficytu (komentarz do danych NBP)

- W 2021 roku na rachunku bieżącym bilansu płatniczego po 2 latach nadwyżki ponownie pojawił się deficyt. Powodem był wzrost deficytu w obrotach pierwotnych, a także obniżeniem w drugiej połowie roku salda obrotów towarowych aż do deficytu.
- Wynagrodzenia przekazywane z Polski przez cudzoziemców w 2021 roku wzrosły w porównaniu do 2020 roku o 16,3 proc. wobec spadku w poprzednim roku o 2 proc.
- Napływ środków unijnych ogółem i środków o charakterze inwestycyjnym utrzymał się na poziomie zbliżonym do napływu w poprzednim roku.
- Według wstępnych danych (suma danych miesięcznych) deficyt obrotów bieżących w I kwartale 2022 roku wyniósł 29,2 mld PLN, co może oznaczać, że stanowiło to nawet około 4,3 proc. PKB, a w ujęciu rocznym około 2,2 proc. PKB. Wojna w Ukrainie wpłynęła na obniżenie eksportu Polski zarówno do Ukrainy, jak i do Rosji. Pogorszenie salda obrotów towarowych i rachunku bieżącego spowodował także silny wzrost cen surowców energetycznych – gazu ziemnego i ropy naftowej.

Deficyt na rachunku obrotów bieżących bilansu płatniczego w 2021 roku wyniósł 16,5 mld PLN, co stanowiło -0,6 proc. PKB. W 2020 roku rachunek obrotów bieżących zamknął się nadwyżką 68,0 mld PLN czyli 2,9 proc. PKB. Pogorszenie salda obrotów bieżących było spowodowane przede wszystkim obniżeniem znaczącej nadwyżki w obrotach towarowych do niewielkiego deficytu. Eksport zwiększył się o 22,1 proc, a import o 29,3 proc. Wysoką dynamikę importu (przewyższającą dynamikę eksportu) odnotowano od II kwartału 2021 r., co było spowodowane wzrostem cen surowców energetycznych.

W 2021 roku relacja salda obrotów bieżących do PKB, wykorzystywana przez Komisję Europejską do wczesnej identyfikacji zagrożeń dla równowagi makroekonomicznej, znajdowała się nadal w przedziale -4 proc./+6 proc. PKB, a więc na bezpiecznym poziomie.

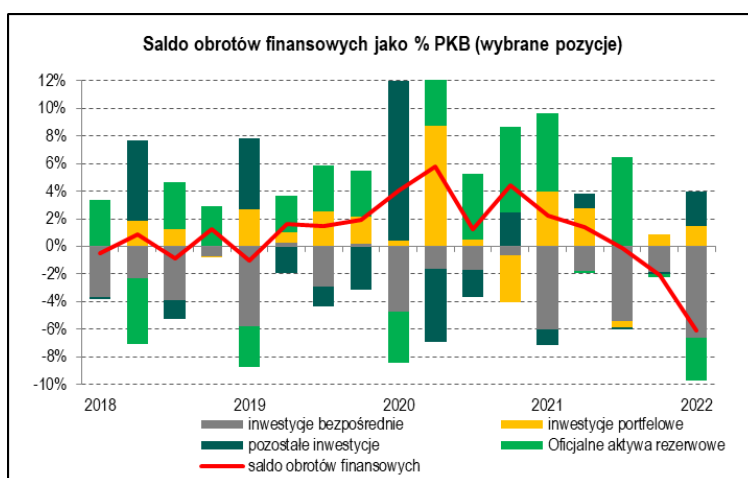
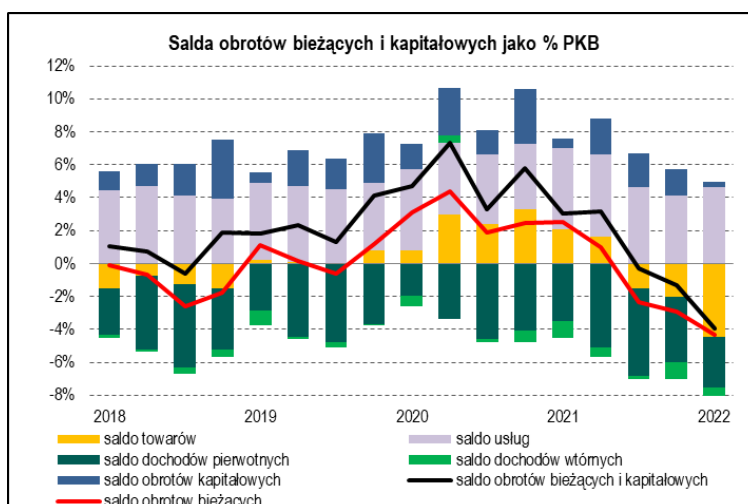
Nadwyżka w handlu usługami pozostała na wysokim poziomie przy jednoczesnym wzroście obrotów. Po rezygnacji z wielu ograniczeń wprowadzanych w czasie pandemii można zaobserwować poprawę nadwyżki w usługach biznesowych oraz telekomunikacyjnych, informatycznych i informacyjnych, a także budowlanych.

Deficyt dochodów pierwotnych wzrósł w 2021 roku w porównaniu do poprzedniego roku. Przyczyniło się do tego przede wszystkim zwiększenie dochodów zagranicznych inwestorów bezpośrednich. Środki przekazywane za granicę przez imigrantów pracujących w Polsce także wzrosły w porównaniu do poprzedniego roku.

Napływ środków unijnych wyniósł w całym 2021 roku 85,3 mld PLN wobec 85,0 mld PLN w 2020 roku. Fundusze o charakterze inwestycyjnym otrzymane z tytułu zakończonych i rozliczonych przedsięwzięć, które zostały zarejestrowane na rachunku kapitałowym bilansu płatniczego, wyniosły 59,4 mld PLN w porównaniu do 61,7 mld PLN rok wcześniej.

W 2021 roku **aktywa zagraniczne netto Polski** wzrosły tzn. saldo rachunku finansowego bilansu płatniczego było dodatnie, mimo spadku aktywów w drugiej połowie roku. Zdecydował o tym wzrost polskich inwestycji za granicą (odpływ kapitału) związany z transakcjami zrealizowanymi przez NBP oraz inwestycjami portfelowymi przewyższający napływ kapitału zagranicznego w postaci inwestycji bezpośrednich.

Zadłużenie zagraniczne brutto Polski wzrosło z 1,4 bln PLN na koniec 2020 roku do blisko 1,5 bln PLN na koniec 2021 roku, a jego relacja do PKB dzięki zwiększeniu wartości PKB zmniejszyła się z 60,6 proc. PKB do 56,6 proc. PKB. Relacja **międzynarodowej pozycji inwestycyjnej netto** do PKB poprawiła się z -44,5 proc. PKB do -40,2 proc. PKB (z -1,04 bln PLN do -1,05 bln PLN). Do kryterium równowagi makroekonomicznej (-35 proc. PKB) w stosowanej przez Komisję Europejską Procedurze Nierównowagi Makroekonomicznej (*Macroeconomic Imbalance Procedure – MIP*) jest coraz bliżej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP